

”נקודה טובה” לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון ”תצווה” - ”זכור” (גליון 20 שנת תשע”ה, ט’ אדר תשע”ה, 28/פברואר/2015)

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”תצווה” - ”זכור” (גליון פורים) - בסוד הקִּסְתָּר

השבוע יחול אי”ה חג הפורים, חג המסכות, התחפושות והרעשנים. חג שיש הרואים אותו כהילולה וכקרנבל, כמילות שירה של אורלי בינדר **”קרנבל קרנבל”** (לחן: עמוס ברזל):

**כָּלֶם מְמַהְרִים לְקַרְנָבֵל שֶׁל חַג פּוּרִים,
הַיְלָדִים וְהַהוֹרִים בְּזוּגוֹת פֶּה מְסַתְּדָרִים.
מוֹשִׁיטִים אֶת יְדֵים, וּבְיַחַד סוֹבְבִים
כִּי לְרִקְדָּ בְּקַרְנָבֵל כָּלֶם כֹּה אוֹהֲבִים...**

בעולם, הקרנבל הוא תופעה אנושית תרבותית חוצת גבולות ותרבויות. והוא נחגג מידי שנה בארצות רבות: בצרפת ובהודו, בקולומביה, בבוליביה וכמובן גם בברזיל. וזו רק רשימה חלקית.

הקרנבל מאפשר להמונים להתנתק מטרדות הקיום היומיומי ומקשיי המחיה ולהתמסר להנאות החיים: למוזיקה, לריקודים, לתהלכות, לאוכל ולשתיה לשוכרה.

האם גם חג הפורים הוא ”עוד” קרנבל?

לא ולא!

חג הפורים איננו עוד משתה או ”הילולה לשמה” חסרת כל משמעות. חג הפורים הוא חג של הודיה לקב”ה על שהציל אותנו ממוזמתו של המן הרשע שרצה: **”לְהַשְׁמִיד לְהַרְגׁ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקֵן טָף וְנָשִׁים בָּיּוֹם אֶחָד...”** (מגילת אסתר ג, יג).

ולכן אנו קוראים את **מגילת אסתר** המזכירה לנו את הנס ומעמד קריאתה הוא בבחינת תפילת הלל והודאה, על ההצלה.

גם שאר מצוות הפורים אינן ”חיננה” והילולה סתמית. משלוח המנות וסעודת הפורים נועדו לקרב את הלבבות זה לזה ולתקן את הפירוד הפנימי בינינו, עליו אמר המן הרשע לאחשוורוש: ”יִשְׁנֹנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד...” (מגילת אסתר ג, ח).

ומכאן נעבור למנהג **להתחפש בפורים**, שמקורו בהלכה: **”נוהגים להתחפש בפורים”** (רמ”א או”ח סימן תרצו סעיף ח).

וכל כך למה?

מגילת אסתר היא מגילת הִסְתָּר. ועל פניהם של רבים מאישי המגילה פרושה מעין מסכה המכסה את פרצופם האמיתי.

- **וּשְׂתֵי** - מוצגת כמלכה, אך היא בעצם חסרת סמכויות, מעין שבויה של המלך אחשוורוש, המנסה להתעלל בה ולבזות אותה.
- **אֶסְתֵר** - **”אֵין אֶסְתֵר מְגִדָּת מוֹלְדָתָה וְאֵת עִמָּה...”** (אסתר ב, כ). אסתר לא מספרת על מוצאה היהודי ומצליחה להיראות כאוניברסאלית וקוסמופוליטית. עד כי כך, שכל אחד ואחד חשב שאסתר היא מן האומה והעם שלו (מגילה ז ע”א).

לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי **"נקודה טובה"**

- **בגתן ותרש** - שומרי הסף שהם בעצם מורדים ובוגדים, הזוממים לחסל את המלך.
 - **המלך אחשוורוש** - הרוחץ בנקיון כפיו ומתנער מחלקו ומאחריותו למזימת החיסול של עם ישראל שיזם המן וטוען, "לא ידעתי"....
- וכך, מנהג התחפושות מלמד אותנו עניין חשוב מאד, בין אדם לחברו. אל תסתכל בחיצוניותו של האדם שלפניך, אלא בפנימיותו העמוקה. במה ש"מסתתר" וחבוי "בפנים"....**
- זאת ועוד. בשולי הדברים נעיר, כי **התלבושות** מבטאות במדויק את המצב העכשווי בעלילת המגילה. כאשר מרדכי שומע על גזירת המן הוא **לובש שק ואפר** וכאשר המן בפקודת המלך אחשוורוש גומל לו טוב על הצלתו מיד בגתן ותרש, הוא מלביש אותו **בגדי מלכות**. וכמובן, בסופו הטוב של מעשה המגילה, כאשר היהודים מקבלים רשות להגן על עצמם ולפגוע בשונאיהם, יוצא מרדכי מבית המלך כאשר הוא לבוש בגדי מלכות: **"וּמְרַדְּכִי יָצָא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכָלֶת נְחוּר וְעֵטְרֶת זָהָב גְּדֻלָּה וְתַכְרִיךְ בֹּץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוֹשָׁן צְהֵלָה וְשִׁמְחָה"** (אסתר ח, טו).
- ומן הַהֶסְתֵּר בַּרְמָה הַאִישִׁית, נַעֲבוֹר לְהֶסְתֵּר בַּרְמָה הַהִיסְטוֹרִית....**
- היבט נוסף של ה-הֶסְתֵּר במגילה, היא העובדה שמדובר באירועים שהתרחשו על פני 12 שנים. החל מעלות אחשוורוש לשלטון ועד מעשה המן שהיה בשנת 12 למלכות אחשוורוש.
- לולי היתה המגילה מציפה בפנינו את המעשים ואת הפרטים, "עושה סדר" וקושרת ביניהם במבט מערכתי רחב, כי אז יתכן והיינו מפספסים את הכל...
- או אז, לא היינו רואים את יד ה' שגרמה לירידתה של ושתי מכס המלכות בשנת שלש למלכותו של אחשוורוש, כדי שבשנת שבע למלכותו תבחר אסתר, כדי שבשנה ה- 12 למלכותו כאשר המן יופיע עם תוכניתו השטנית, אסתר כבר תכהן כמלכה... ועוד ועוד...
- וכך, מנהג התחפושות מלמד אותנו גם **תובנה היסטורית. כדי לראות את יד ה' בהיסטוריה** הנסתרת והחבויה תחת מעטה של הנהגה טבעית (כפי שהיה במעשה המגילה), יש צורך להעמיק מבט ולחפש היטב...
- ואכן, הרב אברהם יצחק הכהן קוק, היה נוהג לכנות את העיסוק בדברי ימי העולם בשם "הֶסְתֵּר וְהִגָּלּוּת" דווקא - בתיו ולא בטית, במשמעות של "הֶסְתֵּר וְגִלּוּת", באופן המבטא את ההשגחה האלוקית הנסתרת והחבויה בתוך דברי ימי העולם.
- השגחה ששומה עלינו להתבונן, לחפש ולחשוף אותה ולגלות את מעשי ה' ואת בפעולותיו בדברי ימי העולם, לא רק בפורים, אלא בכל יום ויום.
- וכך, פורים אינו עוד **קְרָנְבֵּל, או פֶּסְטִיבֵּל**, אלא חג שמהותו הודיה לקב"ה על הנס וההצלה.
- חג בו אנו לומדים גם את **"סוד הַהֶסְתֵּר"**.

בברכת שבת טובה וזאת פורית אמת, אשה רזה

מייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפך בין חבריך**